

Białystok, 12.05.2022r.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz

Klinika Psychiatrii

Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

Recenzja pracy doktorskiej Joanny Peplińskiej-Miąskowskiej pt. „Poziom aminokwasów i nukleotydów w zaburzeniu z napadami objadania się”.

Rozprawa doktorska mgr Joanny Peplińskiej-Miąskowskiej dotyczy charakterystyki poziomów aminokwasów i nukleotydów w zaburzeniu z napadami objadania się.

Częste i nawracające epizody zaburzenia z napadami objadania (Binge Eating Disorder, BED), przebiegają bez zachowań kompensacyjnych (wymiotów, głodówek i środków przeczyszczających), jak w przebiegu bulimii, czy w podtypie objadania się anoreksji. BED jest jednym z najczęstszych zaburzeń odżywiania wśród osób dorosłych i dotyczy od 1% do 4% populacji. Zaburzenie z napadami objadania się występuje częściej u kobiet, dotyczy 30-40% szukających leczenia otyłości, występuje częściej wśród mniejszości etnicznych, w krajach zachodnich. Przyczyną upatruje się w problemach psychologicznych -przebytej traumie, zaburzeniach percepcji ciała, czynnikach genetycznych. Mimo licznych potencjalnych etiologii, pochodzenie zaburzenia nadal jest niejasne. Przebiegowi BED często towarzyszą zaburzenia nastroju, osobowości, lękowe, snu, nadużywanie substancji psychoaktywnych, zaburzenie postrzegania ciała, kleptomania, zespół jelita wrażliwego, objawy fibromialgii, historia prób suicydalnych, społeczne piętno, utrata

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz, Klinika Psychiatrii, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku

1

kontroli oraz liczne powikłania somatyczne jak otyłość, nadciśnienie, choroba wieńcowa, cukrzyca, próchnica, problemy gastryczne, metaboliczne, obturacyjny bezdech senny, zaburzenia miesiączkowania. Powyższe pokazują, że temat podjęty przez Doktorantkę jest jak najbardziej aktualny, interesujący oraz niezwykle istotny z punktu widzenia zdrowotnego.

Rozprawa doktorska mgr Joanny Peplińskiej-Miąskowskiej ma formę spójnego tematycznie cyklu czterech publikacji, obejmujących jedną pracę poglądową, opisującą przegląd badań na temat wpływu wybranych składników diety na stan psychiczny; monografię naukową opisującą zaburzenie z napadami objadania się pod kątem zwyczajów żywieniowych oraz ich wpływu na stan psychiczny pacjentów Kliniki Chirurgii Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Gdańsku. Prace oryginalne obejmowały porównanie metabolitów nukleotydów i aminokwasów w osoczu pacjentów z zaburzeniem napadowego objadania się oraz otyłością, a także porównanie metabolitów nukleotydów i aminokwasów u pacjentów z zaburzeniami odżywiania, z objawami depresji i bez depresji.

Sumaryczna punktacja cyklu prac wynosi 2,762 IF oraz 89 MNiSW; we wszystkich pracach Doktorantka jest pierwszym autorem. Rozprawa doktorska liczy 38 stron i ma układ klasyczny dla prac doktorskich w formie cyklu publikacji -zawiera spis treści, wykaz stosowanych skrótów, wprowadzenie, cele pracy, materiał i metody, wyniki i omówienie wyników, wnioski i podsumowanie, streszczenie, piśmiennictwo, wykaz publikacji będących podstawą rozprawy doktorskiej, a także wersję rozprawy anglojęzyczną oraz kopię publikacji.

Rozprawa napisana jest jasno, pod względem redakcyjnym nie budzi zastrzeżeń, a proporcje pomiędzy poszczególnymi częściami są odpowiednio zachowane, mimo, że dosyć krótkie.

We wprowadzeniu, Autorka w bardzo jasny i uporządkowany sposób przedstawiła problem BED, w tym jego przyczyny, rozpowszechnienie i mechanizmy metaboliczne; Autorka posłużyła się aktualnym piśmiennictwem. Zaburzenia metaboliczne, które są przedmiotem rozprawy doktorskiej, mogłyby być bardziej szczegółowo potraktowane.

W kolejnej części rozprawy Doktorantka przedstawiła cele badania (strona 13), które obejmowały: 1) weryfikację hipotezy o różnicach w puli aminokwasowej i poziomie nukleotydów u pacjentów z BED w porównaniu z grupą kontrolną osób otyłych bez objawów BED, 2) ocenę związku między stężeniem poszczególnych aminokwasów i nukleotydów i obrazem klinicznym zaburzeń z napadami objadania się. Celami szczegółowymi badań były: a) ocena stanu psychicznego oraz b) ocena zachowań żywieniowych i wartości odżywczej diety osób z BED w porównaniu do grupy kontrolnej.

Materiał, metodyka oraz wyniki zostały zawarte w dwóch publikacjach oryginalnych. Omówienie w rozprawie doktorskiej badań wykonanych przez mgr Joannę Peplińską-Miąskowską jest poprawne, we właściwy sposób naświetla znaczenie kliniczne podjętych badań. „Materiał i metody” Doktorantka opisała satysfakcjonująco w poszczególnych pracach, uzupełniając w nich opis rycinami i tabelami, co mogłoby pozwolić zainteresowanym osobom na posłużenie się nimi w celu przeprowadzenia podobnych metodologicznie badań.

Realizację celów badawczych, Doktorantka przeprowadził w następujących etapach:

- w pierwszym etapie Autorka opisała cechy stanu psychicznego i nawyków żywieniowych pacjentów otyłych ze zdiagnozowanym BED oraz znaczenie wybranych składników odżywczych np. aminokwasów w neurotransmisji i samopoczuciu psychicznym. W monografii przedstawiła problem

występowania nieprawidłowych nawyków żywieniowych u pacjentów z otyłością oraz współwystępowaniem zaburzeń psychicznych;

- w kolejnym etapie Autorka dokonała oceny nawyków żywieniowych i stanu psychicznego badanych pacjentów z zaburzeniem z napadami objadania się oraz scharakteryzowała aminokwasy i nukleotydy u pacjentów z BED, porównując je do wyników osób z otyłością bez BED.

Uzyskane wyniki zostały klarownie przedstawione. Autorka zaobserwowała, że codzienna dieta osób z BED cechuje się przede wszystkim wysoką ilością spożywanego tłuszczu i węglowodanów z dużym odsetkiem nasyconych kwasów tłuszczowych i cukrów, a niskim spożyciem białka. Głównym źródłem białka i aminokwasów w diecie osób z BED jest mięso wieprzowe/wołowe, wędliny i żółty ser. Zaobserwowała u pacjentów z BED niższe stężenie kwasu glutaminowego, leucyny, izoleucyny, a także aminokwasów rozgałęzionych, a wyższe stężenie cytruliny. Ponadto w grupie pacjentów z BED zaobserwowała istotnie niższy poziom urydyny, a także stosunek urydyny i hipoksantyny do kreatyniny, w porównaniu z grupą kontrolną. Z kolei spośród metabolitów nikotynamidu – N1-metylonikotynamid był istotnie niższy. Jako pierwsza zaobserwowała takie zmiany w BED, uwzględniając współistnienie zaburzeń depresyjnych.

Po zapoznaniu się z pracą doktorską mgr Joanny Barbary Peplińskiej-Miąskowskiej należy – niezależnie od podkreślenia jej walorów poznawczych – odnotować kilka niezwykle ważnych jej aspektów, które zawarte zostały w logiczne wnioski (strona 21-22 rozprawy doktorskiej):

- w tworzeniu zaleceń dietetycznych istotne jest skupienie się na prawidłowym stosunku spożycia białek, ze szczególnym uwzględnieniem aminokwasów egzogennych, do pozostałych makroskładników w dobowej diecie
- prawidłowy bilans żywieniowy powinien dotyczyć przede wszystkim następujących aminokwasów: argininy, leucyny i izoleucyny a także całej grupy aminokwasów rozgałęzionych, co potencjalnie może pomóc dostarczyć odpowiednią ilość niezbędnych aminokwasów, przyczynić się do regulacji poziomu hormonów głodu i sytości, a przez to potencjalnie do zwiększenia sukcesów leczenia pacjentów cierpiących na zaburzenie z napadami objadania.

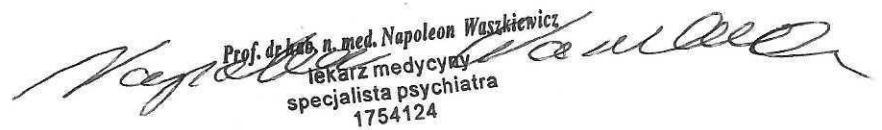
Podsumowując, badania podjęte przez mgr Joannę Peplińską-Miąskowską znajdują pełne uzasadnienie, zostały zaplanowane i przeprowadzone w sposób prawidłowy metodycznie, a uzyskane wyniki Doktorantka przedyskutowała w sposób bardzo dojrzały. Poza tym, Doktorantka wykazała się szeroką znajomością literatury z zakresu zagadnień dotyczących tematu pracy. Nieliczne uwagi zostały dokonane z obowiązku recenzowania i nie mają kardynalnego wpływu na całościową ocenę rozprawy.

Reasumując, przedłożona do recenzji rozprawa doktorska mgr Joannę Peplińską-Miąskowską, na którą składają się cztery publikacje, które zostały opublikowane w renomowanych czasopismach, zawiera dane o istotnym znaczeniu naukowym i praktycznym, a uzyskane wyniki stanowią znaczący wkład do dotychczasowej wiedzy na temat roli diety w zaburzeniu z napadami objadania się. Praca stanowi oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, Doktorantka odpowiedziała i zrealizowała wszystkie postawione pytania i cele badawcze, wykazała się wiedzą teoretyczną w dyscyplinie oraz posiada umiejętności samodzielnego prowadzenia badań naukowych; tym samym rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art. 13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach

naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 z późn. zm.) i spełnia wszystkie wymagania stawiane pracom promocyjnym na stopień doktora.

W związku z tym, zwracam się z wnioskiem do Rady Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Gdańsku o **dopuszczenie** mgr Joanny Barbary Peplińskiej-Miąskowskiej do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. n. med. Napoleon Waszkiewicz
lekarz medycyny
specjalista psychiatra
1754124

